

שמע ישראל ה' אלקינו ה' "אחד"

קונטרס

חודשי יהודי

שיחות ומאמרים

מאת

הגה"צ רבי יעקב מאיר שעבטעד שליט"א

מאמר

"ורומנו מכל לשון"

אידיש

מוצק מלשוננו הודב

מאמר ל"ד

חודש אלול שנת תשפ"ד לפ"ק

יוסף ה' עליכם ועל בניכם

לכבוד האי גברא רבא ויקרא, רחיס ומוקיר רבנן,
לבו ער לכל דבר שבקדושה, הטפסר המרומם

מוה"ר יוסף מרדכי כהנא הי"ו

מעמודי התווך ומפטרונא הספרים

לרגל שהשמחה במעונו בהכנסת בנו הבה"ח **משה** ני"ו
לעול התורה והמצוות בשעתו"מ

ויה"ר מן קדם אבוהון דבשמיא שיובה לראות רב תענוג ונחת
דקדושה מהבכור חבר מצודה, ומכל יוצאי חלציו, ויזכה
לשמח את נפשו בכל עת ועידן עם רוב שמחה דקדושה,
ואך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חייו
ובט"ס אמן.

אזוי ווי די הוצאות שטייגן כסדר, ווילן מיר בעטן אז ווער עס קען זאל

זיך משתתף זיין בעין יפה כרי מיר זאלן קענען ווייטער ממשיך זיין ביתר שאת

איר קענט אריינרופן אין אפיס 718-586-5199 אדער טעקסטן צו 347-292-1014

אדער אטעמאטיש דורך רופן #6054 845-366-2793

לשמיעת המאמר מפי מורינו הגה"צ שליט"א, ולהערות והארות

קול דורשי יחודך

718-586-5199

באי 0765997840

~ ~ ~

ניתן לקבל מידי חודש הקונטרס באימל: dyyms12@gmail.com

וכן ניתן לקבל את הקונטרס דרך הדואר, במחיר חודשי של \$20 עבור הוצאת עריכת הקונטרסים

נא להשאיר הודעה בקול דורשי יחודך נומער 9

©

כל הזכויות שמורות

נסדר לדפוס ע"י:

ישר
Publishing & Production
718.484.2189

תוכן המאמר

- א. איינס געבינדן אין דאס אנדערע
- ב. "רוח ה' דבר בי"
- ד. "ישךאל ממשלותיו"
- ה. יעדעס דיבור - ממש א חתונה!
- ז. נישטא קיין אנדערע עצה
- ח. מעלת התנאים ואמוראים
- י. אלעמאל געדענקט דעם זייגער
- יא. נישט געוואלט אויסווארטן
- יב. זיי נישט קיין בעל חי
- יד. אז עס לידיגט זיך אויס...
- יד. אטעמען 'דיבורי קודש'
- טז. "איך בין אן עדות"
- יז. פראסטע בעלי רוח הקודש
- יח. אן קיין התלהבות
- יט. מיט יעדעס טראפן בלוט
- כב. דו דאוונסט דאך סיווי

חלק מהוצאות נתנדב

לע"נ שר הצדקות והחסד

הרה"ח ר' חיים דוב (בער) ע"ה ב"ר חנני יו"ט הי"ו

(מייזעלס)

עמודי התווך

בס"ד

ברכת השיר והשבח לכבוד הני נדיבים בעם, אנשי חיל יראי
אלקים, שנדבה לבם הטוב, להיות חבר ושותף מידי חודש
בחודשו במפעל הקדוש כזה, להרביץ תורה ויראה טהורה
בקרב עם סגולה

ה"ה

מוה"ר ישכר דוב קויפמאן הי"ו

ואחיו מוה"ר אברהם שמעון קויפמאן הי"ו

מוה"ר צבי קליין הי"ו

מוה"ר שלמה פּעדער הי"ו

מוה"ר יוסף מרדכי כהנא הי"ו

מוה"ר יוסף בנציון שווארטץ הי"ו

מוה"ר יואל הירשפעלד הי"ו

מוה"ר יודא ארי' מיללער הי"ו

מוה"ר פנחס וואלהענדלער הי"ו

מוה"ר מאיר מרדכי בערקאוויטש הי"ו

ויה"ר מן קדם אבוהון דבשמיא, דזכות זה יעמוד להם ולזרעם
עד עולם, עם רוב תענוג ונחת דקדושה כל הימים

מאמר ל"ד

ודוממנו מכל לשון

אינס געבינדן אין דאס אנדערע

מיר האבן ערשט געלערנט אין די לעצטע טעג אין דעם 'עמוד היומי' (של ליקוטי מוה"ר) - סימן י"ט. עס איז א מאמר וואס האט פארנומען ביי אונזערע לייט א גרויסן פלאץ - מיין טאטע האט מיר דאס געזאגט - ער פלעגט אסאך רעדן פון די תורה.

דער רבי איז דארט שטארק מקשר, 'הייליגע דיבורים' - דיבורי לשון קודש פון תורה ותפילה - מיט 'שמירת הברית'; (מצד אחד) וואס מער מען איז עוסק אין תורה און אין תפילה און מען איז דבוק אין דעם רוח הקודש פון תורה און תפילה, ווערט מען מער א מתגבר על הרע. (ומצד שני) וואס מער מען צוברעכט דער רע, מען צוברעכט די זוהמה, האט מען א חיות מער, א געשמאק און א נועם מער, אין די דיבורי תורה ותפילה; עס איז תלוי זה בזה!

דער רבי זאגט דארט אזא לשון^[א]: "זה בלא זה אי אפשר להיות"; 'שמירת הברית' מיט 'לשון הקודש'^[ב] "הם תלויים זה בזה"; ווי מער

א. עיין שם אות ג', וז"ל: **בלשון הקודש תלוי תיקון הברית**, בבחינת "מכאן שנאסר להם עריות", **כי זה בלא זה אי אפשר להיות**, היינו תיקון הברית ושלמות לשון הקודש הם תלויים זה בזה.

ב. עיין ליקוטי עצות - ערך ברית, אות י"א: **ואף על פי שמישיח ומדבר בינו לבין קונו בלשון אשכנז שמדברים בו במדינתנו, הוא גם כן בכלל לשון הקודש**, כי אדרבא, בינו לבין קונו צריך דוקא לדבר בלשון שמדברים בו (כמבואר בהתבודדות אות י"ג). רק העיקר שישמור את הלשון לקדש אותו בדיבורים קדושים שזה בחינת שלמות לשון הקודש. ולשמור את הלשון שלא לדבר דיבורים רעים, שהם פוגמין את הלשון קודש.

מען האלט ביי דעם, האלט מען ביי דעם, און ווי מער מען האלט ביי דעם, האלט מען ביי דעם.

"רוח ה' דבר בי"

למעשה, די זאך איז א דבר יסודי מאוד, עס איז באמת א דבר יסודי, "בְּפִיָּהּ וּבְלִבָּבָהּ לַעֲשׂוֹתוֹ"^[ג], עס איז יסודות אין יסודי הדת, 'בפיך ובלבבך', דאס איז א ריינע יסוד אין 'כל התורה כולה'!

דער רבי האט אריינגעבראכט אזא חיות אין דעם, ער האט עס אויפגעפרישט מיט אזעלכע גילויים, אז מען דערהערט עס גאר אנדערש!

דער רבי זאגט^[ד]: "כי גודל יקר הערך של לשון הקודש שבו נברא העולם!"

עס שטייט^[ה]: "וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם" - אלע עולמות זענען באשאפן געווארן מיט די אותיות התורה^[ו]. קומט אויס, דאס וואס מיר ווייסן פון דעם אויבערשטן, איז דורך די כ"ב אותיות, ווייל מיט דעם האט ער באשאפן די בריאה.

דער רבי זאגט טאקע^[ז], דער שם אדנ"י דאס איז דער ענין פון 'דיבור', (כמו שכתוב): "אֲדֹנָי" - שְׁפָתַי תִּפְתָּח^[ח]. קומט אויס, דער שם "אדנ"י", וואס דאס איז מרמז "על שם מעשי אני נקרא"^[ט] אז ער

ג. עפ"י דברים ל', י"ד.

ד. ליקוטי מוהר"ן שם אות ג'.

ה. תהלים לג, ו'.

ו. עיין הקדמת ספר זוה"ק דף ה' ע"א, שהקב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא. גם עיין ליקוטי מוהר"ן סי' י"ח אות ו'; ובסי' י"ט אותיות ו' ט', ועוד.

ז. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' מ"ב ועוד. גם עיין תיקו"ז דף ג' ע"א.

ח. תהלים נא, י"ז.

ט. שמו"ר ג', ו'.

איז "אדון עולם" "אדון הכל" "שליט על כל" "ה' הוא האלקים", דאס איז דער 'דיבור'. דאס הייסט, ווייל מיטן דיבור האט דער אויבערשטער כביכול באשאפן אלע עולמות וואס דורכדעם זעט מען די נפלאות הבורא און מען דערשפירט דעם בורא וואס ליגט אין די מעשים.

ווען נישט דער חושך, שרייט דאך דער בריאה אויס אז עס איז דא א בורא עולם, מיט מורא'דיגע גילויים!

איז דער אויבערשטער האט אונז געגעבן זיין דיבור! [א] דער אויבערשטער האט געזאגט, יעדע פלאץ אין דער וועלט פירט זיך כפי וואס אידן זענען עוסק אין זיין דיבור! אז מען לערנט און מען דאוונט, אזוי פירט דער אויבערשטער דער וועלט און אלע עולמות! [יא]

ווען מען וואלט נישט פוגם געווען אין דעם דיבור, וואלט מען געזען נפלאות נפלאות! דער אויבערשטער פירט דער וועלט מיטן דיבור! [יב].

י. עיין ליקוטי הלכות הל' חדש ה"ד, אות ח': השם יתברך נתן כח להבחירה, שיהיה כח להאדם להמשיך הרוח דלעילא כרצונו דרך הקדושה, או להיפך ח"ו, והעיקר עלידי הדיבור, שבו ברא השם יתברך את העולם ובו עיקר ההנהגה והממשלה. ועל-כן 'דיבור' - לשון מנהיג ומושל כידוע, כי הצדיקים מושלים בדיבורם הקדוש עלידי שזכו לברר בחינת עץ הדעת טוב ורע, שעלידיה נשלם לשון-הקודש; והרשעים הם להיפך, וכו'.

יא. עיין שיחות הר"ן אות י"ז: ודע שהגדולים שהיו בדורות שלפנינו דהיינו הרבנים הגדולים שהיו אז, לא היו יודעים שום כונות, ואף על פי כן היה יכולים לעשות מופתים רק על ידי לימוד התורה הקדושה, כי על ידי זה כשהיו אומרים איזה דיבור נתקיים כך.

יב. עיין 'ונכתב בספר' (חלק ב' דף קנ"ב) וז"ל מוריני שליט"א: ומובא בתיקונים (תיקון ס"ט דף קד ע"א) שזה ששלמה המלך ע"ה אמר "הבל הבלים אמר קהלת הכל הבל", היינו שהכל תלוי בהבל הפה... כי באותו אופן שלומדים ומתפללים, כן מנהיג הבורא ית' את עולמו - הכל "הבל". וכן הדבר להיפך, דיבורים רעים ח"ו הם מחריבים ומהרסים חלילה. כפי שאמר פעם הרה"ק ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע, שיש לו צער ועגמת נפש מכך שראה במקום שראה כיצד ריבי רבבות של בריות בונים מקום טומאה רח"ל, (כמובן שזה היה ענין רוחני שנבנה קומת הטומאה באופן מבהיל מחמת החוטאים והפושעים), אך הוא מחיה עצמו בדיבור אחד, שלפנות

"יִשְׂרָאֵל מִמְּשָׁלוֹתָיו"

ווען דוד המלך האט געזען אז עס שטארבן הונדערט מענטשן א טאג, האט ער דעמאלס מתקן געווען 'מאה ברכות'^[ג]. ווייל ער האט געזען אז עס גייט נישט אראפ קיין שפע 'חיים' - דא געשעהט אזא מחלה, אזא מחלה, אזא סיבה, אבער למעשה גייט נישט אראפ קיין שפע 'חיים', האט ער געזען - ווי איז מען ממשיך שפע על-ידי אתערותא-דלתתא? האט ער מתקן געווען אז מען זאל לויבן השם יתברך מיט די 'מאה ברכות' בכל יום, האט מען אויפגעהערט צו שטארבן, עס איז אראפ א שפע חיים.

דער אויבערשטער האט אונז ממש איבערגעגעבן זיין ממשלה - דעם 'כח הדיבור'; **"יִשְׂרָאֵל מִמְּשָׁלוֹתָיו"** - אזוי זאגט דער רבי [ד].

דער רבי האט דאס אסאך אויפגעלעבט; דער רבי זאגט: דער דיבור איז אדנ"י; מיט דעם האלט מען זיך אין אויבערשטן, מען האלט זיך אין אויבערשטן!^[ט]

ערב מתייצב לו הרה"ק החוזה מלובלין זיע"א לתפילת מנחה, ובכח תפילתו זו הוא הורס את כל בנין הטומאה שהוקם במשך היום... הרי לנו שהכל תלוי בפה, אפשר לבנות מקום לטומאה על ידי דיבורים טמאים רח"ל, ולעומת זה אפשר להרוס את כל הטומאה על ידי דיבורים קדושים.

יג. במדבר רבה פר' י"ח, פס' כ"א.

יד. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' ל"ד, אות ד': קודם מתן תורה היה הממשלה ביד השם יתברך, ואחר מתן תורה נתן הממשלה ליד כל ישראל, כל אחד לפי בחינתו. כי אותיות התורה הם התלבשות רצונו של השם יתברך, כי רצונו של השם יתברך שהמוצות יהיו כך. למשל מצות תפלין, היה רצונו שיהיה בארבע פרשיות ובתים של עור ולא של כסף, כי כן רצונו, נמצא שרצונו מלובש בכל התורה. ועכשיו שהתורה מסורה בידינו, גם הרצון של השם יתברך מסורה בידינו. שאנו מושלין כביכול להיות רצונו כפי רצוננו, וזה בחינת (תהלים קיד) **"יִשְׂרָאֵל מִמְּשָׁלוֹתָיו"** כנ"ל. וזהו שדרז"ל (ירושלמי ראש השנה פ"א): "רבות עשית אתה ה' אלקי" - קודם מתן תורה. ואחר מתן תורה - נפלאותיך ומחשבותיך אלינו. היינו שהכל בידינו.

טו. עיין ליקוטי עצות - ערך 'דיבור' אות י"ט (עפ"י ליקו"מ סי' ע"ח), וז"ל: הדיבור הוא בחינת 'אם הבנים', היינו כמו שהאם הולכת תמיד עם בנה אפילו למקומות המטונפים ואינה שוכחת אותו, כמו כן הדיבור הולך עם האדם תמיד אפילו במקומות המטונפים ומזכיר אותו תמיד

יעדעט דיבור - ממש א חתונה!

די תורה הקדושה איז דאך אן ענין פון 'נישואין דקדושה'; כביכול "בְּיָוִם חֲתָנָתוֹ" [ט] – 'זה מתן תורה!' [י] די התחברות צום אויבערשטן מיט כלל ישראל איז א 'נישואין'!

אבער דער רבי זאגט [יח], ווי איז מען זוכה צו דעם נישואין? דורך דיבורים! דורך 'דיבורים' איז מען דבוק צום אויבערשטן; מיט דיבורי תורה, מיט דיבורי תפילה, יעדער איינער מיט זיינע אייגענע דיבורים! די אלע דיבורי תורה פון יעדע הלכה, פון יעדער משנה, פון יעדער ברייתא, פון יעדער גמרא וואס מען לערנט, וועט לעתיד ווערן פון די אלע חלקי התורה, השגות אלקות! [ט].

את השם יתברך. היינו שאפילו אם האדם מונח ח"ו בשפל המדריגה מאד במקום שהוא ח"ו, אף על פי כן על ידי הדיבור יכול להזכיר את עצמו בשם יתברך לעולם, דהיינו שאפילו אם הוא במקום שהוא, אם יתחזק גם שם לדבר על כל פנים דיבורים קדושים של תורה ותפלה ושיחה בינו לבין קונו או לשיח עם רבו או חברו ביראת שמים, יכול להזכיר את עצמו בשם יתברך לעולם אפילו שם במקומות הרחוקים מאד מהשם יתברך שהם בחינת מקומות המטונפים, אפילו אם נפל למקום שנפל רח"ל, כי הדיבור אינו מניח אותו לשכוח את השם יתברך. והבן הדבר היטב מגודל כח הדיבור. והיא עצה נפלאה ונוראה למי שחפץ באמת לבל יאבד עולמו לגמרי ח"ו, ע"כ. גם עיין שם אות כ"ג (עפ"י ליקו"מ תנ" ס' צ"ו): הדיבור יש לו כח גדול מאד, על כן צריך להרבות מאד בדיבורי תורה ותפילה ותחינות ובקשות. וביותר בדיבורים ושיחות בינו לבין קונו. ואם יהיה חזק בזה כל ימי חייו, בודאי יזכה לאחרית טוב בעולם הזה ובעולם הבא לנצח.

טז. שיר השירים ג', י"א.

יז. גמ' תענית דף כו ע"ב.

יח. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא ס' ט"ז: 'נפתלי וכו' הנותן אמרי שפר', דהיינו אמרי שפר של ברכות ותפילות וכיוצא, שנעשין מן הברורים של מעדני מלך כנ"ל ... וזהו בחינת (שיר השירים א): "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה, בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו". היינו לראות העטרה של המלך שנעשה ביום חתונתו. כי התחברות שמתחברין האמרי שפר עם המלך, זה בחינת חתונה, בבחינת (משלי כ"ב): "חן שפתיו רעהו מלך", שחן השפתיים, דהיינו האמרי שפר, מתחברין עם המלך בבחינת רעות. וזהו "ביום חתונתו".

יט. עיין ליקוטי הלכות הל' ראשית הגז ה"ג, אות י"ט: לעתיד שאז ישיגו כל הלכות התורה בתכלית הבירור לאמיתתן וגם יבינו אז כל פנימיות סודות של כל ההלכה והלכה איך לדבק

אזוי אויך, די תורה ווערט דאך אנגערופן "ברית", דאס איז אן ענין פון 'נישואין דקדושה'.

אויך אויף תפילה, זאגט דער רבי^[א], 'תפילה' איז מלשון: **נִפְתָּלִי אֱלֹקִים נִפְתַּלְתִּי** - א קשר! א קשר אמיץ! דאס איז 'נישואין דקדושה' בפשטות.

בפשטות אז א מענטש איז דבוק אין דעם אויבערשטן, אט דאס איז 'נישואין דקדושה', דאס איז 'שמירת הברית'. 'פגם הברית' איז, אז מען איז מיפר דעם קשר וואס מען האט מיטן אויבערשטן, **"אֵת בְּרִיתִי הִפַּר"**^[א], הפרת הברית דאס איז עמלק; דער קשר וואס מיר האבן מיטן אויבערשטן ווערט מופר דורך פגם הברית ח"ו.

איז דער 'דיבור', דאס איז 'נישואין דקדושה'. 'וועגן דעם הייסט זי "חווה", מלשון: **"וְלִילָה לְלִילָה יַחְוָה"** - לשון 'דיבור'^[ב].

אט דאס איז נישואין דקדושה; וואס מער מען לערנט און מען דאוונט, איז מען דבוק אין דעם אויבערשטן, ממש פשוטו כמשמעו, דבוק אין השם יתברך.

את עצמו ולכלול בו יתברך על ידי כל דין ודין של כל הלכה והלכה בבחינת כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא. כי כפי היגיעה שהיה לו בעולם הזה ללמוד ולשנות הלכות כן יזכה לעולם הבא שהוא השגת דעת פנימיות וסודות ההלכות שזה עיקר בחינת עונג שבת שהוא תענוג ושעשוע עולם הבא.

כ. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' פ"ד: דע, שעיקר התחברות ודביקות להשם יתברך הוא על ידי התפילה. כי התפילה הוא שער, שדרך שם נכנסין להשם יתברך, ומשם אשתמודעין ליה. כי תפילה היא מלכות, כמו שכתוב (תהלים ק"ט) "ואני תפילה"; ותפילה לשון התחברות, כמו שכתוב (בראשית ל): **"נפתולי אלקים נפתלתי"**, תרגומו: 'לשון התחברות'.

כא. בראשית יז, י"ד.

כב. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' י"ט הנ"ל, באות ג': וזה בחינת חווה, בחינת (תהלים י"ט): **"ולילה ללילה יחווה"**, היינו בחינת הדיבור של לשון הקודש, שבו נברא העולם. וזה בחינת: "לזאת יקרא אשה", היינו הדיבור, כמו (בראשית מ"ט): "וזאת אשר דיבר להם".

די גמרא זאגט^[כג]: "תורה צונו לנו משה מורשה קהלת יעקב"^[כד], 'אל תקרי מורשה - אלא מאורסה'.

דער רבי זאגט טאקע^[כה], 'דיבור' דאס איז דאך "א'דני ש'פתי ת'פתח", דאס איז די ראשי תיבות: אש"ת.

נישטא קיין אנדערע עצה

בפרט א מענטש דארף דאך זיין דבוק אין דעם אויבערשטן, אין די נישואין דקדושה, אין דעם רוח הקודש פון לשון הקודש^[כז] - אט דאס איז די נישואין דקדושה.

דער רבי האט מגלה געווען אזעלכע ענינים ביי דעם!

עס איז נישטא קיין אנדערע עצה! און עס איז די גרינגסטע עצה!^[כז]

עס איז די גרינגסטע עצה!

גג. ברכות דף נז ע"א, ועוד.

כד. דברים לג, ד'.

כה. ליקוטי מוהר"ן סי' י', אות ד'.

כו. עיין ליקוטי הלכות הל' ברכת הריח ה"ד, אות י"ג: הדיבור דקדושה הוא בבחינת רוח ה', רוח הקודש, בבחינת "רוח ה' דיבר ב"י" (שמואל ב כג) ועל כן על ידי שמדברין בפה מלא הדיבורים הקדושים של הברכות והתפלות שהם נמשכין מבחינת רוח נבואה רוח הקודש. על ידי זה מתברר המדמה שעל ידי זה עיקר האמונה, עיין עו"ש בפנים.

כז. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' ק"א: אף על פי שנמצאים כמה עצות טובות בספרי רביז"ל שהם מלאים עצות להתקרב להשם יתברך, אף על פי כן על פי רוב קשה להאדם לקיים העצה בעצמה. על כן העיקר הוא תפלות ותחינות ובקשות, יהיה איך שיהיה, על כל פנים ידבר בפיו באיזה בחינה שהוא, ויבקש מהשם יתברך תמיד שיוציא אותו מחושך לאור ויחזירנהו בתשובה שלימה באמת, ואל יתן דמי לו עד שיענהו. ואף על פי שהוא קורא וצועק להשם יתברך זה זמן רב מאד, ועדיין הוא רחוק מאד מאד, אף על פי כן אם יהיה חזק ואמיץ בתפילות ובקשות, בודאי סוף כל סוף יענהו השם יתברך ויקרבו לעבודתו באמת, בודאי בלי ספק, רק חזק ואמיץ.

דער רבי זאגט^[כח]: "דער כח הדיבור קען פארשפרעכן א ביקס זי זאל נישט שיסן!". דער 'דיבור' האט מורא'דיגע זאכן!

"וַיְבָרֶךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם!"^[כט]

אין "ערבי נחל" שטייט^[ל]: "אז א מענטש וויל וויסן וואו האלט ער מיט זיין עולם הבא, זאל ער זען וואו האלט ער מיטן דיבור!".

דער דיבור דאס איז דער עולם הבא, מיט דעם לעבט מען אייביג! מען דארף נאר נישט פוגם זיין מיטן דיבור, דעמאלס איז דאס גאר גאר אנדערע ווערטער, עס איז אן אנדער דיבור.

דער רבי האט דאס אויפגעלעבט אויף אזא סארט אופן, הפלא ופלא! הפלא ופלא ווי דער רבי האט דאס אויפגעלעבט!

מעלת התנאים ואמוראים

מיין טאטע ע"ה האט מיר אמאל געזאגט, איך האב עס געזען אין חיד"א הקדוש - דאכט זיך אין "שמחת הרגל"^[לא]. זאגט ער, איינע פון

כח. ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' צ"ו; חיי מוהר"ן אות תל"ח: ודיבר אז מאד בענין זה, וכמה שיחות נאות ויפות נשמע אז מפיו הקדוש מענין מעלת ההתבודדות העולה על הכל. ואמר: הלא יכולים ללחוש על קני שרפה שקורין ביקס שלא תהיה מורה [מען קאן פארשפרעכן א ביקס זי זאל נישט שיסן]. כי הדיבור יש לו כח גדול, והבן היטב. והיה מאריך בשיחה זו כל היום, אשרי שיאחז בזה.

כט. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' ל"ד, אות ג': לכאורה קשה, למה אנו צריכין לתפילה, והשם יתברך יודע מחשבות? אבל מחמת שהדיבור הוא כלי השפע, שבהם מקבלין השפע. כמו שכתוב (דברים א'): "וַיְבָרֶךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם", היינו לפי הדיבור כן השפע. אם הדיבור היינו הכלי השפע הוא בשלימות ובמלואה, אזי יכולין לקבל בהם רוב שפע.

ל. עיין שם פר' האזינו: וא"כ מי שחפץ להבין בעצמו אם בן עולם הבא הוא, יבין כשיחקור באיזה דיבורים הוציא כל ימיו כי זה הוא העיקר. וכע"ז כותב גם בפר' בראשית.

לא. על הגש"פ, וז"ש בלימוד ב' אצל חזרת: וזה אצלינו טעם אחד מהטעמים אשר זאת לפני התנאים ואמוראים היו קדושים וריח נור היצה"ר לא עדת בהון, כי אז היה תורה שבעל פה שוגרת ומשוגרת לפום רבנו, כי לא ניתנה רשות לכתוב תורה שבעל פה, ואף כי

די טעמים וואס מיר ווייסן - מיר ווייסן דאך נישט פארוואס די תנאים ואמוראים זענען אנגעקומען צו אזעלכע הויכע מדריגות, אבער איינע פון טעמים וואס מיר ווייסן איז, ווייל ווי באקאנט האבן זיי געלערנט בעל-פה, און אז מען האט געלערנט בעל פה, האט מען געדארפט האלטן אין איין לערנען, און זיי האבן געלערנט לשמה, איז מען געווען כסדר דבוק.

איך וועל אייך געבן א דוגמא ביי 'משניות'; א מענטש אז ער האט געוואלט לערנען א פרק משניות, האט ער עס געדארפט האלטן אין איין חזר'ן, ווייל אז עס גייט אריבער א זמן און ער חזר'ט נישט, הויבט ער שוין אָן צו מגמגם זיין. און אז ער האט געלערנט א צווייטער פרק, האט ער געדארפט חזר'ן דעם ערשטן מיט דעם צווייטן. און אז ער לערנט א דריטן, האט ער געדארפט חזר'ן די ערשטע צוויי מיט דעם דריטן - אזוי האט מען געדארפט האלטן אין איין חזר'ן. האבן זיי געהאט גוזמאות פון תורה! גוזמאות! מיר פארמאגן דאך שוין בלויז דער תמצית.

די גמרא אין חגיגה^[ב] ברענגט א מחלוקת פון רב פפא מיט די רבנן, אז בימי רבי יהודה בן תימא האט מען געלערנט, איינער זאגט, זעקס הונדערט סדרי משנה, און איינער זאגט, זיבן הונדערט סדרי משנה - אזויפיל האבן זיי געלערנט! האבן זיי דאך געהאלטן אין איין לערנען.

גוט, זיי האבן געהאט מורא'דיגע זכרונות; ביז יוסי בן יועזר איש צרידה און יוסי בן יוחנן איש ירושלים איז דאך נישט געווען קיין שום מחלוקת^[ב], אבער מען האט גע'חזר'ט יומם ולילה, יומם ולילה.

נכתבה המשנה, כל הברייתות והתלמוד היה על פה, ואשר נשאו לבו ללמוד, היה מוכרח יום ולילה לחזור על לימודו תדיר ולא פסיק, שלא ישכח, ועסק התורה ללמוד בפה תדיר היה להם לעזר ולהועיל והיו קדושים ממש כמפורסם.

לב. דף י"ד ע"א.

לג. עיין ירושלמי חגיגה פ"ב ה"ב.

אלעמאל געדענקט דעם זייגער

רבי וועלוול חשין^[לד] פלעגט איבערזאגן, עס איז דא א חז"ל^[לה], רבי יוחנן בן זכאי איז געווען אמאל אין תפיסה. די אלטע תפיסות זענען געווען אין א גרוב אין דער ערד ווי עס איז נישט קיינמאל געווען דארטן קיין זון און קיין לבנה, עס איז נישט געווען דארט קיין טאג און קיין נאכט. האט אבער רבי יוחנן געזאגט אלעמאל דעם זייגער. האט מען אים געפרעגט, "פון וואנעט וויסטו?". האט ער געזאגט, "מגירסיה"; ער האט שוין געהאט אזויפיל אפגעלערנט, ממילא וויסט ער שוין.

ער האט געקענט אזויפיל לערנען, אז ער האט שוין אלעמאל געדענקט אוואו עס האלט דער זייגער, 'מגירסיה' - דורך וויפיל ער האט שוין אפגעלערנט; ער האט שוין געוואוסט אז דער שלב פרטי קאסט אים א שעה, און נאך כהנה.

ער האט זיך געהאט זיינע סדרים אין משנה, סדרים אין אגדה, סדרים אין הלכה, יעדעס מאל מיט אנדערע צירופים, אבער דאס

לד. ה"ה הגה"ח רבי בנימין זאב ב"ר נחמי' חשין ז"ל, הנקרא בלשון חיבה 'ר' וועלוול', נולד לאביו הגה"ח רבי נחמי' מיקירי קרתא דשופריא, בצעירותו למד בתלמוד תורה וישיבת 'עץ חיים', והיה מטובי הלומדים, למד בחברותא עם הגרש"ז אויערבאך ז"ל, בערך שנת תרצ"ג התקרב החסיד רבי משה רוזנטאל ז"ל לאורו של רביה"ק, ובעקבותיו התקרב עוד מלמדני 'עץ חיים' וביניהם רבי בנימין זאב, נשא את בתו של הרב אליהו נחום פרוש ז"ל, הצטרף לחברות החסיד רבי שמואל הארוויץ ז"ל אשר קמו ביחד בחצות לילה לעריכת תיקון חצות, ולאחר מכן הם יוצאים להרים ויערות מחוץ לשוב להתבודדות, החסיד רבי הירש לייב ליפל ז"ל התבטא שבכיתו של ר' בנימין זאב מעמקי הנפש בעת ההתבודדות הזכירה לו חבריו הקדושים שבאומן, למד תורת הנסתר מפי גדולי המקובלים רבי מאיר אבוחצירא ורבי מרדכי שרעבי ז"ל, עסק הרבה בקירוב רחוקים והחזרה בתשובה, ולמטרה זו היה נודד ברחבי הארץ למסור דרשות ושיעורים, קיבל כל אשר שם ישראל נקרא עליו בכל כך אהבה ושמחה, הרבה התקרב לרביה"ק ע"י, מסר שיעורים בישיבת ברסלב בני ברק, ושימש כאחד מראשי ישיבת המקובלים 'שער השמים', השאיר אחריו דור ישרים ומבורך, נפטר י"ז חשון ומנו"כ בהר הזיתים בירושלים עיה"ק.

לה. עפ"י המובא באיכה רבה פר' א' פס' ל"א.

האט ער געקענט, דאס איז געווען זיין רכוש, זיי זענען נכלל געווארן דערין, עס איז געווען ביי זיי מורא'דיג גרויס די זאך פון לערנען.

עס איז טאקע אזוי, א מענטש דארף וויסן: **"אין נכנסין לחורבה"**^[לז]; לויפסטו אוועק פונעם אויבערשטן - ביסטו אין א חורבן!^[לז]

דער מקום הישוב איז, אזוי ווי דער רבי זאגט^[לח]: אמונה איז **"אַרץ נושבת"**, דאס איז תורה הקדושה ותפילה. מען דארף זיין אין דיבור, אדער פון תורה, אדער פון תפילה.

אז מען דארף יעצט טון אן עסק, זאל עס אייביג זיין מיט א 'רשימו'; אז עס וועפט אויס די רשימו, גיי גלייך און לויף צוריק אריין כאפן א רשימו, אדער פון תורה הקדושה, אדער פון תפילה, עס איז נישטא אן קיין 'רשימו'^[לט], דעמאלס איז מען א איד, דאס איז נישטאין דקדושה.

נישט געוואָלט אויסוואַרטן

עס איז געווען אמאל^[מ], א תנא האט חתונה געהאט, ווייזט אויס ער האט חתונה געהאט גאר יונג. איז געווען א מנהג דעמאלס אין ארץ ישראל, גלייך נאך די חתונה, נאך די שבעת ימי המשתה, פארט

לו. גמ' ברכות דף ג' ע"א.

לז. עיין צדקת הצדיק אות ל"ב.

לח. ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' ה', אות ט"ו.

לט. עיין ליקוטי הלכות הל' מילה ה"ה אות ח' מה שביאר במאמר רז"ל "חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפלה ושעה אחת אחר התפלה", וזל"ש: **כי גם אחר התפילה היו שוהין שעה אחת כדי להמשיך ולקשר היטב אור הרשימו בדעתם ולבם שעי"ז מקררין ומבטלין כל היסורים וממלאין ומשלימין כל החסרונות כי משם כל תיקון הכלים לקבל כל ההשפעות טובות וכנ"ל ... ע"כ בוודאי היתה 'תורתן משתמרת', כי משם נמשכת כל התורה כנ"ל. ועי"ז היתה 'מלאכתן מתברכת', כי משם נמשך כל ברכת השפע ע"י תיקון הכלים שנמשכין משם, שזהו בחינת 'ויברך אתכם כאשר דיבר' וכו', ע"כ.**

מ. מובא בגמ' כתובות דף סב ע"ב.

מען אוועק לערנען אויף אפאר יאר - אזוי איז געווען, כדי מען זאל טאקע קענען נאכדעם פירן א שטוב.

איז אין די שבעת ימי המשתה פון דעם תנא האט דעמאלס חתונה געהאט א צווייטער תנא. האט אים דער צווייטער תנא געזאגט: "פאָר נישט ערשט, ווארט צו ביז נאך מיינע זיבן טעג, וועלן מיר פארן צוזאמען צום רבי'ן!" - דארט צו וואו זיי זענען געפארן לערנען מקבל זיין תורה פון די מקבלי התורה האמיתיים.

דער תנא האט אבער נישט געקענט אויסהאלטן, ער האט געזאגט: "עס איז א שאד יעדן טאג, דערווייל קען מען דאך לערנען ביים רבי'ן!" וויפיל ער האט געלערנט, האט ער געוואלט לערנען נאך לימודים. דער תנא האט נישט געווארט און ער איז געפארן.

אין זיבן טעג ארום נאך דעם תנא'ס זיין דארטן, האט שוין דער תנא געהאט זיבן טעג געלערנט יומם ולילה, און יענער האט ערשט אנגעהויבן זיבן טעג נאכדעם וואס ער איז אנגעקומען. קומט אויס, וויפיל דער צווייטער תנא האט אים נאכגעיאגט, איז ער נישט צוגעקומען - ער האט דאך געהאט זיבן טעג מער תורה ווי אים.

דאס איז אזוי ווי צוויי אויטאס וואס פארן א מרחק פון זיבן טעג און פארן אויף דעם זעלבן שנעלקייט; נו, עס קען זיין זעכציג טויזנט יאר אבער ער וועט יענעם קיינמאל נישט נאכיאגן...

וויפיל דער צווייטער תנא האט נאר געלערנט, האט ער נישט געהאלטן, ווייל דער תנא האט געקענט לערנען זיבן טעג מער ווי אים די לימודים וואס מען האט געלערנט אין ישיבה ביי דעם רבי'ן. מען זעט וויפיל עס האט משנה געווען.

זיי נישט קיין בעל חי

דער 'דיבור' דאס איז דער ריכטיגער קשר, דאס איז דער תכלית הבריאה! עס פארמאגט אלע סגולות ברוחניות ובגשמיות! אויף דעם שטייט דער וועלט!

אויף דעם שטייט דער וועלט!

דער רבי האט דאס ארויסגעגעבן מיט אזוינע דיבורים - פלאי פלאות, פלאי פלאות!^[מא]

דער רבי זאגט טאקע, דער דיבור איז "אדנ"י" - "אדנ"י שפתי תפתח"; נישט פארלירן דעם דיבור, כאפ אָן דעם דיבור, לערן, דאווען, רעד צום אויבערשטן! דיבור!

דו ביסט נישט קיין בעל חי - דו האסט א דיבור, ניץ דיין דיבור אויף שורש הבריאה אויף וואס אלע עולמות זענען צוליב דעם באשאפן געווארן, דעמאלס איז מען מקושר צום אויבערשטן!

אי! מען ניצט דעם דיבור ממש - אין די מיסטן אריינגעווארפן...

איך געדענק בשעת איך האב געלערנט כתבי האר"י, האב איך געשפירט אין דאס עצם לשון פון אר"י הקדוש, ווי אין יעדער פסוק, אין יעדעס ווארט, אין יעדן אות, ווי עס איז אזוי מדוייק, אזוי געשמאק, עס איז זיך אזוי משתלב די סודות התורה, הפלא ופלא!

אז מען הערט א ווארט (מהבלי העולם הזה) - עס איז נישט געהערט, עס איז נישט גערעדט, עס איז גארנישט!^[מב]

מא. עיין עוד אוצר היראה - ערך 'דיבור'.

מב. עיין ליקוטי הלכות הל' סימני בהמה וחיה טהורה ה"א, אות ב', וז"ל: עיקר שם דיבור בשלימות הוא בחינת לשון הקודש, אבל לשונות העמים אינו דיבור כלל, כי הדיבור של לשונות העמים הוא בחינת דיבור שאינו נשמע המוזכר בתחילת המאמר "האי מאן דאזל למינסב" (ליקו"מ כ"ט), שאינו נקרא דיבור כלל, כי דיבור שאינו נשמע המוזכר שם הוא הדיבור שאין בו טוב שהוא חסר בחינת תיקון הברית. (כמבואר למעין שם). שזה בחינת דיבור של לשונות ע' עממין שהוא בחינת פגם הברית, ועל כן אינו נקרא דיבור כלל בבחינת פה להם ולא ידברו וכו', כמוהם יהיו עושיהם, שכל האומות העובדי עבודת אלילים הם כמו העבודה זרה בעצמה, כי גם הם פה להם ולא ידברו כנ"ל. וזה שסיים המקרא ההיפך בישראל שדיבוריהם הוא הנקרא "דיבור", כי הוא בחינת דיבור הנשמע שנעשה על ידי שבת ה' יתברך, כמו שמבואר שם בחינת עושי דברו לשמוע וכו' ברכו ה', עיי"ש. וזהו שסיים, "בית ישראל ברכו ה'" וכו', שעל ידי זה הדיבור הוא נקרא דיבור כנ"ל. (וכמו שמבואר שם, עיי"ש).

אז עס ליידדיגט זיך אויס...

די דיבורים בלשון הקודש - מען ווייסט נישט ווי הויך דאס איז!
 דאס איז א געוואלדיגער געוואלדיגער כלל! און עס איז נישטא
 קיין אנדערע עצה! רבותי, עס איז נישטא קיין אנדערע עצה!

עס קאכט די וועלט, עס קאכט די וועלט, "יעלו שמים ירדו
 תהומות"^[מב]; דער עיקר - לאז נישטא אפ דעם דיבור, מיט חשק - אָן
 חשק, לאז נישטא אפ דעם דיבור!

גיי נישט אוועק פון א ספר ביז עס בלייבט עפעס א 'רשימו' -
 און לעב מיט דעם! אז עס ענדיגט זיך די רשימו, לויף גלייך צוריק
 צום תהלים, גיי גלייך צום 'ליקוטי תפילות', גיי גלייך צום משניות,
 צו דער גמרא, לעב נישטא אָן קיין רשימו!

דער חוזה פלעגט צו ענטפערן מענטשן, יעדער האט דאך געוואלט
 געהאלפן ווערן ברוחניות צו בגשמיות. פלעגט ער זיך צומאל געבן
 אינמיטן א הויב אויף, און איז אריינגעגאנגען און זיך געגעבן א
 פארמאך און איז געזעצן און געלערנט, און נאכדעם ווייטער ארויס.
 האט מען אים אנגעפרעגט דערויף. האט ער געזאגט: "אז עס ליידדיגט
 זיך אויס, דארף מען עס אנפילן!" (- כלי השפע).

אטעמען 'דיבורי קודש'

דאס איז דער מציאות! דאס איז דער אָטעם! דאס אָטעם דארף
 זיין דיבורי קודש, דאס איז די בעסטע עצה און די גרינגסטע עצה!

דאס איז די גרינגסטע עצה, די גרינגסטע עצה!

די גרינגסטע עצה איז, האבן כסדר א ספר ביי זיך, אריינגיין אין
 די אותיות פון תיבת נח!^[מד] דאס איז די לעבן!

מג. תהלים קז, כ"ו.

מד. עיין ליקוטי הלכות הל' נשיאות כפיים ה"ה, אות ט'.

דער קאמארנער שרייבט אין זיין פירוש על התורה [מה] און אויך אין די הקדמה צום משניות [כו]. זאגט ער, א פשוט'ער בעל הבית, לערן כאטש אָפּ אכצן פרקים משניות א טאג! אז נישט - מיט וואס וועסטו לעבן אויף יענער וועלט? מיט וואס וועסטו האבן 'מזונא דנשמתא'? וואס וועט זיין מיט דיין 'חיים נצחיים'? דאס זאלסטו אויך נישט מיטנעמען? כאטש דאס!

על כל פנים, ברוך ה', מיר האבן היינט ספרים, עס איז דא היינט ברוך ה' גרינגערע סארטן לימודים, אבי מען לערנט, אבי מען לערנט

מה. עיין היכל הברכה פר' ואתחנן: ואני תמהתי על בעלי הבתים הכשרים, למה ישנו כל הלילה ויבלו ימיהם בהבל? למה לא יעמדו באשמורת לומר תהלים וחצות כפי כוחם ואח"כ ילכו להתפלל מלה במלה בכוננת הלב כל חד כפום שיעור דיליה? ואם הוא בר הכי ללמוד עכ"פ משניות - למה ימנע עצמו מזה ולומר איזה דפין מן הזוה"ק? כי כל דיבורים אלו הם קישוטי הנפש חיים לנפשו, למה לא ילחם עם חלק הרע שבנפשו המונע אותו בחכמות זרות? אם התחלה יהיה לו קשה שלא יטעום אלא מרירות, סופו יהיה לו אור וחיות ומתיקות וחיים לנפשו בזה ובבא, כמבואר בזוהר נשא 'מאן דלית ליה לאתעסקא באורייתא, יקיים קומי רוני בלילה ויימא באשמורת כמה סליחות ותחנונים ופסוקי דרחמי ובקשות בכל מיני רינה בגרוניה עיי"ש היטב, עכ"ל.

מו. וז"ש בא"ד: על כן, אפילו בעל הבית ישכיר עצמו מלמד שילמדנו עכ"פ משנה ויהיה בקי בהם עד שיוכל לחזור ח"י פרקים עכ"פ בכל יום, ואז יעול לעלמא דאתי בשובע שמחות, כמבואר במדרש תלפיות משם מרן האר"י שמשנה"ה אותיות נשמ"ה. ומעלת הבקי במשניות וחוזר עליהם כל אחד לפי כוחו, שיזכה להאי שביל אורח חיים למלעה למשכיל ויהיה ניצול מכל מלאכים רעים עיי"ש היטב. ואז יתלהב לבך להיות בקי בהם כפי כוחך ולא תניח מלקרוא בשבתך בביתך ובלכתך בדרך וביושבך בחנות כי כל משנה הוא מזון נפשך. ולמה תייגע בני כל כוחך על מזון גופך ולא תייגע על מזון נפשך חיות נפשך להאירה באורח החיים? כי כל דיבור ודיבור של תורה הוא ממש מזון וחיות נפשך. וכל מה שתוכל להשיג ממנו תרדוף להשיגו. כמו בעניני הגשמי, יש שעולה על שולחנו בכל יום סולת נקי וברבורים אבוסים ויין טוב והרחבות הדעת, וכי מי שאינו משיג זה ימית עצמו מכל וכל? ובודאי רודף להשיג עכ"פ מעט פת לחם של גושקרא ושעורים כדי שלא ימות ברעב. כן בני ואחיי יותר צריך לרדוף אחר מזון נפשו שהוא התורה. וכי מפני שלא זכה לשולחן מלכים להתענג בנועם השם ובזיו השכינה מפני זה ימות ברעב? אלא ירדוף בכל כוחו להשיג מן התורה מעט לפי יכולתו עכ"פ שלא ימות ברעב. ואפשר שמעשיו יהיה יותר רצויים מן הגדולים, כי אחד המרבה ואחד הממעיט שניהם ריח ניחוח עולה כליל את מזבחותרך ה' צבאות מלכי ואלקי.

- דאס איז א געוואלדיגער כלל! עס איז עפעס א קלייניקייט?! עס איז דאך דא אזוי סאך! אבי מען לערנט!

"איך בין אן עדות"

עס איז דא א קבלה^[מז], איך האב אמאל געהערט אזא ווארט פון רבי שלום בעלזער - דער ערשטער בעלזער רב, א תלמיד פון רבי שלמה לוצקער. רבי שלמה לוצקער איז געווען א תלמיד ביים מגיד. האט ער געזאגט: "אז מען זאל מכוון זיין די פירוש המילות ביים דאווענען [- ביי די שלושה תפילות, מיט אמונה], איז מען זוכה צו רוח הקודש!".

ווייל עס איז דאך פול מיט אמונה! פול!

און ער זאגט: "איך בין אן עדות אויף דעם!".

דער רבי זאגט דארט טאקע^[מח] - אלעס שטייט דאך ביים רבינ'ס זאך - 'לשון הקודש' דאס איז 'רוח הקודש'!^[מט]

מז. מובא בספר מזקנים אתבונן מערכת מוהר"א מבעלזא ז"ע: פעם חזר מרן הרמ"ח (מסלאנים) לפני הרה"ק מבעלזא כ"ק מרן מוהר"א ז"ע מאמר מזקנו הרה"ק רבי שלום מבעלזא ז"ע ששמעו מאחד ששמעו מהגבאי שלו ה"ה הרה"ח ר' אלימלך ז"ל: שעל ידי שמכוונים פירוש המילות בתפלה אפשר להגיע לידי מדריגת רוח הקודש, ולא רק רוח הקודש - נאר העכער און העכער; שמא תאמרו אני מתכוין לכוונות האר"י הק', אומר אני לכם שכונתי לפירוש המילות גרידא! ע"כ. גם עיין בספר "אבקות ורכלים" (עמוד קפ"ז) שם מובא בנוסח זה: הרה"ק ר' שלום מבעלזא זצ"ל אמר: מכוונת פירוש המילות בתפלה יכול אדם להגיע לרוח הקודש ולגילוי אליהו ועוד יותר ועוד יותר. וסיים: "אט גלייבט מיר!".

מח. בליקוטי מוהר"ן סי' י"ט הנ"ל, באות ג', עיי"ש.

מט. עיין גם בליקוטי מוהר"ן סי' ע"ח, בא"ד, וז"ש: וגם זהו בחינת רוח הקודש, כי מה שאדם חי, אינו כי אם מחמת שנושם נשימות. ומה היא נשימה? שמוציא ומכניס הרוח. וזהו בחינת (יחזקאל א): "החיות רצוא ושוב". ולכן, כשאדם דבוק למלכותא קדישא, ומדבר תורה או תפלה, מוציא ומכניס רוח הקדושה. וזהו (שם ל"ו): "ורוח חדשה אתן בקרבכם", היינו קרב שלכם, כשהוא נושם נשימה של קדושה, אזי, "ורוח חדשה אתן", היינו רוח הקודש. גם עיין שם סי' קנ"ו.

מען מיינט אז רוח הקודש איז מופתים; אט דאס איז רוח הקודש - רוח הקודש איז א הייליגער גייסט!

א גייסט פון אמונה!

א גייסט פון קיום התורה!

א גייסט פון יראת חטא!

אט דאס הייסט א הייליגער רוח, אז אנשטאט א רוח צו הבלי עולם הזה, האט ער א רוח צום אויבערשטן - אט דאס הייסט רוח הקודש! איינער נאך שטארקער, און נאך שטארקער, ביז דביקות וואס מען פלאקערט! דער רבי ר' זושא [זצ"ל] פלעגט ביים שלאפן פלאקערן פון דביקות - אפילו ביים שלאפן!

פראסטע בעלי רוח הקודש

עס איז טאקע דא א זוהר חדש^[1], בימי התנאים והאמוראים ווען זיי זענען געזעצן און געלערנט, [מען פלעגט אמאל לערנען צוזאמען - דער פלעגט פרעגן, דער פלעגט ענטפערן]. איז אין די זמני התפילות ווען עס פלעגן אריינצוקומען פון גאס בעלי-בתים אויף צו דאווענען מנחה צו מעריב, 'הָיָה אָמַר חֵד לְחִבְרִיָּה': "פון דעם דיבור וואס איז ארויס פון דעם תנא ערשט, זעה איך וואס וועט זיין דעמאלס אין דעם און דעם טאג!".

אזא רוח הקודש איז געווען, אז פשוט'ע מענטשן האבן געזאגט איינער צום אנדערן: "פון דער הייליגקייט פון דעם דיבור פון דעם תנא, שפיר איך א הרגש אז עס וועט זיין אין יענעם טאג אזוי און אזוי!" - אזוי זאגט דער זוהר! אזא רוח הקודש!

ג. על איכה, וז"ל: כל אינון תנאים ואמוראים, דכל עלמא קיימא בגינייהו. דכד הוו קיימי כחדא, הוה אמר בר נש לחבריה, 'מגו מלה דא דפרח מפומי, אנא חמא מה דיהא יומא דא, או למחר, כך וכך!' [תרגום ללשה"ק: כל אותם התנאים והאמוראים, שכל העולם עומד בשבילם. שכשהיו עומדים יחד, היה אומר איש לחבירו: מתוך דבר זה שפרח מפיו, אני רואה מה שיהיה היום הזה או למחר כך וכך].

אן קיין התלהבות

על כל פנים, מיר האבן אזא גוטע עצה, אזא גרינגע עצה! מען קען מיט דעם ארויסגיין פון אלע פלאנטערס, פון אלע פלאנטערס, נאר מיט דעם חיזוק פון רבי'ן, ווייל דער בעל דבר לאזט נישט רעדן, ער לאזט נישט^[א] - נישט פאלגן דעם בעל דבר! עס איז דיר שווער דאס לערנען, עס איז דיר שווער דאס דאווענען - קוק נישט! רעד, רעד! ביז דו וועסט האבן א נצחון^[ב].

אזוי ווי דער רבי זאגט ביי תהלים^[ג] - האלט אין איין זאגן תהלים; אז דו האסט נישט קיין התלהבות, וועסטו באקומען א התלהבות - און דו וועסט באקומען דיין הלהבות! דו וועסט אנקומען צו דיין 'שער' - און מען וועט דיר עפענען דעם 'שער'^[ד]! אבער זיי שוקד אויפן

נא. עיין ליקוטי הלכות הל' פקדון ה"ג, אות ט', וז"ש: אף על פי שבאמת הוא דבר קל מאד אף על פי כן הוא מבלבל ומעקם דעתו כל כך עד שעל פי רוב ענין זה של תפלה והתבודדות קשה על האדם יותר מכל העבודות קשות. וכל זה מחמת חסרון אמונה שאין לו אמונה בשלימות שזהו העיקר והיסוד.

נב. עיין ליקוטי הלכות הל' ברכת הראיה ה"ה, אות י"ד, וז"ל בקיצור (מתוך ספר השתפכות הנפש): כל נצחון של המלכות דקדושה שהוא מלכות משיח הוא על ידי הדיבור. וזה בחינת כל ספר תהלים שיסד דוד המלך ע"ה שהוא שורש מלכות משיח והיה לוחם מלחמות השם כל ימיו בגשמיות וברוחניות, ונצח כולם על ידי הדיבור פה, דהיינו על ידי ריבוי תפילות ותחנונים ושירות ותשבחות בלי שיעור עד שכלל כולם ברוח קדשו בספר תהלים הקדוש. ועל כן זכה באמת למלכות נצחי שהוא מלכות משיח. ועל כן ברוב מזמורי תהלים מתחיל בהם למנצח ... וכן צריך כל אדם אפילו במדריגתו השפילה לידע ולהאמין שבודאי הוא מנצח הרבה על ידי כל דיבור ודיבור של שיחה והתבודדות וכו' שאומר כי זהו נצחון נצחי שנשאר לעולמי עד ולנצח נצחים, ואם יהיה חזק בזה שעד שתצא נפשו ממש יעסוק בזה יהיה איך שיהיה ויעבור עליו מה, בודאי ינצח המלחמה בחסדו הגדול, ע"כ.

נג. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' צ"ח: עוד אמר לענין התחזקות בהתבודדות ותחינות ובקשות, כי הדיבור יש לו כח גדול לעורר את האדם, אף על פי שנדמה להאדם שאין לו לב, אף על פי כן כשידבר הרבה דברי התעוררות ותחינות ובקשות וכיוצא, זהו בעצמו שמדבר, הוא בחינת התגלות התעוררות לבו ונפשו להשם יתברך, בבחינת (שיר השירים ה): "נפשי יצאה בדברו", שהדיבור בעצמו הוא התגלות הנפש והלב. ולפעמים על ידי שידבר הרבה, אף על פי שיהיה בלא לב כלל, אף על פי כן יבוא אחר כך על ידי זה להתעוררות גדול בלב ונפש. והכלל כי הדיבור בעצמו יש לו כח גדול.

דיבור, 'בפיק', 'בלבבך', דאס איז א מורא'דיגע עצה; דער רבי האט דאס אויפגעלעבט 'בשבעה משיבי טעם'; מען דארף זיך באנייען אין דעם! אונזערע לייט האבן אסאך אסאך גערעדט פון דעם, עס האט פארנומען א גרויסן פלאץ ביי אונזערע לייט די תורה י"ט.

דער אויבערשטער זאל טאקע העלפן מען זאל זען בפשטות בפשטות צו רעדן, און זען אלע מיני סארטן עצות אז מען זאל נישט אוועקגיין פון דעם הייליגן דיבור, פון די נישואין דקדושה, פון די מזונא דנשמתא, נישט זיין קיין 'נכנס לחורבה'; אז א מענטש שפירט אן [התרשלות], לויף גלייך צו א [דיבור דקדושה] און נעם זיך מיט נאך א 'רשימו' אויף צו לעבן ווייטער, פול זיך אָן ווייטער מיט 'רוח הקודש'.

מיט יעדעס טראפן בלוט

איך געדענק אמאל, רבי שמואל שפירא ע"ה^[נ], אלע יאר פורים האט ער געהאט אַן אנדער זאך. איינמאל א גאנצער פורים האט ער גערעדט פון דיבור, דיבור, דיבור.

נד. עיין ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' ע"ג, וז"ל ש בקיצר (מתוך ליקוטי עצות - ערך תשובה): מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהלים, כי תהלים מסוגל לתשובה. כי יש מניעות רבות מאד מלעשות תשובה. כי יש אחד שאין לו התעוררות כלל לתשובה. ואפילו מי שמתעורר לעשות תשובה, יש כמה מניעות לזה: כי יש כמה, ששער התשובה סגור בפניהם, ויש שאינו יודע להגיע אל השער השייך לו, שדרך שם דייקא צריך לשוב לשם יתברך, וכיוצא בזה שארי מניעות המונעים את האדם מן התשובה, עד שיכול ח"ו לבלות ימיו ולמות בלא תשובה ח"ו. ועל כל זה מסוגל אמירת תהלים, שאפילו אם אין לו שום התעוררות לתשובה, על ידי תהלים יזכה להתעורר לתשובה. כי כל אדם ואדם כפי מה שהוא, יכול למצוא את עצמו בתוך אמירת תהלים, ועל ידי זה יזכה להתעורר ולעשות תשובה ולבוא לשער של תשובה השייך לנשמתו, ולפתוח השער, עד שיזכה לתשובה שלימה. ועל ידי זה ישוב השם יתברך אליו וירחמהו אשרי לו. על כן בימי אלול ועשרת ימי תשובה עוסקין כל ישראל באמירת תהלים. כי אמירת תהלים מסוגל לתשובה. אבל צריכין לעסוק גם בכל השנה כולה באמירת תהלים בכונה, כדי לזכות לתשובה כנ"ל.

נה. ה"ה הגה"ח רבי שמואל ב"ר שלמה יצחק שפירא זצ"ל, נולד ביום ט"ז אייר שנת תער"ג בשכונת 'כנסת' בירושלים תובב"א, בצעירותו למד בישיבת 'עץ חיים' אצל הגאון בעל אבן

איז אינמיטן האט ער זיך צושריגן: "ווי ווערט מען מקורב צום רבי'ן? וואס מיינט 'התקרבות צום רבי'ן? מען זיצט אין קטמון אין ברסלבער שול מיט ר' דוד שעכטער^[1] און מען רעדט דאס גרויסקייט פון דעם הייליגן רבין - אט דאס הייסט התקרבות צום רבי'ן!" בדמעות - בדמעות האט ער געוויינט...^[2]

עס איז פשוטו כמשמעו!

דאס איז עס!

האזל ז"ל, שחיבב אותו מאוד, וניבא לו עתיד גדול בתורה ויר"ש. בשנת תרצ"ג נתקרב לדרכו של רבי ז"ל על ידי הרה"ח ר' ישראל נחמן אנשין ז"ל. בראש השנה תשל"א זכה להיות באומאן במסירת נפש ממש אחרי שנים רבות של תקווה וצפיה, וכן בשנת תשל"ג דרך אמעריקא. מיום עמדו על דעתו הכריז מלחמת קודש על יצרו, והיה קם בחצות הלילה ועורך עבודותיו העצומות, ושופך לבו כמים נוכח פני ה', כל ימיו היו שרשרת אחת של כיסופים וגעגועים ודבקות להשי"ת, התפרסם בקדושתו העצומה, והיה חד בדרא בשמירת עיניו. ועם כל קדושתו ופרישותו היה טוב עין לכל בריותיו של הקב"ה. הרה"ח רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל אמר עליו: הגם שלא הכיר את רבי אברהם ב"ר נחמן זצ"ל אבל בהתנהגותו ואורחות חייו היה כתלמידו ממש. נסתלק בשיביעי של פסח שנת תשמ"ט לפ"ק בהיותו בן שבעים ושש שנים. ומנו"כ בהר הזיתים בירושלים עיה"ק תובב"א.

נו. ה"ה הרה"ח רבי דוד ב"ר יעקב גדלי' שעכטער ז"ל, נולד בשנת תר"ס בעיר העתיקה בירושלים, והתייתם מאביו כבן ארבע עשר וחצי בערך, בעת מלחמת העולם הראשונה. התקרב לרבינו ז"ל על ידי שראה איך שהרה"ח רבי ישראל בער אודעסער ז"ל מתפלל בתמימות ובדביקות. קיבל הרבה מתורותיו ועצותיו של רבינו ז"ל מהרה"ח רבי אברהם שטערנהארץ ז"ל. היה מחשובי אני"ש בדור הקודם, מדקדק במצוות באהבה, חכימא דיהודאי, ובעל חסד נפלא מאוד, הרבה התעסק עם מרי נפש ושבורי לב, וכן עסק הרבה בשידוכי מצוה, לא ראו אצלו ביטול זמן, והעיד עליו מורנו שליט"א (אוסף מכתבים חלק א' מכתב י') "שישב ולמד לילות כימים בצנעה בבתי כנסיות שונים, שהיו שם ספרים רבים ומתוקים" ועל כולם היה ענוותן ושפל ברך נפלא, הזהיר שלא לכתוב על מצבתו שום דבר שבה, נפטר בי"ב ניסן שנת תשל"ד לפ"ק, ומנוחתו כבוד בהר המנוחות בירושלים עיה"ק תובב"א.

נז. עיין חיי מוהר"ן אות רצ"ה: שמעתי בשמו שאמר: אילו היינו רואין אוצר היינו רצים בודאי אליו והיינו חופרים ומלכלכים עצמנו ברפש וטיט בשביל לחתור אחריו ולמצאו. והלא אני אוצר של יראת שמים, ומדוע לא יהיו להוטים ורצים אחרי לקבלו?! ושאלו אותי, איך אפשר לקבל? והשיב, עם הפה והלב צריכין לחתור ולבקש (מיטן פיסק און מיטן הארץ) בפין ובלבבך לעשותו.

עס רייניגט די בלוט^[נח].

דער רבי זאגט^[נט]: "מען דארף אזויפיל רעדן הייליגע דיבורים אז עס זאל נישט זיין קיין 'טיפת דם שלא עבד בו השם יתברך'!"

אז א מענטש רעדט, איז עס דער כח הנקודה פון בלוט^[ס]. אז עס קראצט ביי א מענטשן, רינט פון אים בלוט; (כמו כן) אז מען גיט ארויס א דיבור דקדושה, איז עס מכח די בלוט. דארף מען אזויפיל רעדן אז עס זאל נישט זיין קיין 'טיפת דם שלא עבד בו השם יתברך'.

דאס איז א געוואלדיגע עצה, א געוואלדיגע עצה - תפילה! און מיר האבן עס! עס איז דאך נאנט, עס איז נאנט, "לא רחוקה היא", "לא בשמים היא!"^[סא].

נח. עיין חיי מוהר"ן אות תמ"א: פעם אחת אחז רביז"ל את הרב רבי שמואל אייזיק כנגד לבו, ואמר לו: בשביל מעט דם כזה, היינו שבחלל הלב תאבד את העולם הזה והעולם הבא? (ובלשון אשכנז: איבער אביסעלי בליט זאלסטו אן ווערין דיא וועלט אין יענע וועלט? קרעכטץ זי אויס!) ותהיה רגיל להתאנח הרבה עד שתפטר אותו ותכניע הרע שבו, ותזכה לבחינת ולבי חלל בקרבי. גם עיין שם אות תמ"ג: ושמעתי בשם רביז"ל שאמר גם לכמה אנשים אחרים, מחמת שהגוף שלכם עב מאד ועז וחזק וכו' על כן דארפט איהר איהם אסאך אן דולען [צריכים אתם להלעיט אותן] עם דיבורים קדושים מענין התכלית וכו"ל, וכו'.

נט. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' ע"ה, וז"ל בקיצור (מתוך ליקוטי עצות): צריך להשתדל שיעבוד את השם יתברך בכל הטיפי דמים שנמצאים בו, דהיינו שידבר הרבה בתורה ותפלה, עד שיהיו נעשים מכל הדמים דיבורים קדושים של תורה ותפלה, עיי"ש בפנים.

ס. עיין ליקוטי מוהר"ן שם בפנים.

סא. עיין ליקוטי הלכות ה' תרומות ומעשרות ה"ג, אות י': וזהו, לא בשמים הוא וכו' שאין אתה צריך לעלות לשמים כנ"ל, כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו, כי באמת התורה והעבודה שאתה צריך לקיים כפי רצונו יתברך הוא קרוב אליך מאד, כי אין אתה צריך רק להתגבר לעלות ממדריגה למדריגה הסמוכה שהוא קרובה אליך מאד, ועל זה אתה מוזהר בפך ובלבבך לעשותו, דהיינו על ידי דיבורי תורה ותפלה שהם מקררין חמימות הלב משני הבחינות הנ"ל שעל ידי זה זוכין לעשות ולקיים את כל התורה ולעלות מדרגא לדרגא הסמוכה בבחינת כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו כנ"ל, דהיינו הדבר שקרוב אליך מאד שהוא מדריגה הסמוכה. על זה אתה צריך להתגבר בפך ובלבבך לעשותו, דהיינו על ידי דיבור פה הקדוש שמקרר חמימות הלב משני הבחינות כנ"ל. שעל ידי זה זוכין לעלות מדרגא לדרגא ולעשות את כל דברי התורה הזאת, ע"כ, עייעו"ש בפנים.

דו דאוונסט דאך סייזוי

עס איז דא א ווארט: "כשאתה מתפלל - דע לפני מי אתה עומד"^[סב]; דו גייסט דאך ממילא דאווענען מנחה, איז דאווען שוין מנחה ווי עס דארף צו זיין; א 'אמן' מיט א 'יהא שמיה רבא' - 'בכל כוחו'. דו דאוונסט שוין מנחה, איז דאווען כאטש ווי עס דארף צו זיין. דו דאוונסט דאך שוין סייזוי מעריב, איז לייג אוועק א מעריב! מען דארף רעדן פון דעם, אז מען רעדט פון דעם, דערמאנט מען זיך!^[סג] דורכ'ן רעדן איז מען עס מקיים.

דער אויבערשטער זאל העלפן טאקע, מען זאל זיך באנייען אין דעם. דער זאגט טאקע^[סד]: די עצות פון צדיק איז א 'נישואין דקדושה'. דער אויבערשטער זאל העלפן מען זאל זיך מתקן זיין, און 'כל העולמות התלויים בה'^[סה].

סב. גמ' ברכות דף כ"ח ע"ב.

סג. עיין עלים לתרופה במכתב מוהרנ"ת לבנו - מיום ד' ראה תקצ"ב, מש"ש בא"ד בזה"ל: כמו שלענין הזכרון הפשוט כגון לזכור לימודו צריכין לחזור פרקו בפיו כמה וכמה פעמים כידוע בחוש, כמו כן לענין הזכרון הזה שהוא העיקר, צריכין לחזור בפיו הזכרון הזה, הן בינו לבין עצמו לדבר לעצמו דברי מוסר בכל יום מה יהיה תכליתו לעולם הבא ומה יהיה סופו לנצח וכו', וכן לדבר עם חבריו בזה, כי הדיבור יש לו כח גדול להזכיר את האדם, בבחינת "כי מדי דברי בו זכור אזכרנו" כמו שמבואר במקום אחר, ע"כ, עייעו"ש בפנים.

סד. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' ז', אות ג', עיין שם.

סה. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' ע"ה הנ"ל, וז"ל בקיצור (מתוך ליקוטי עצות): על ידי דיבורי תורה ותפלה מעלין כל הניצוצות הנפולין ונתתקנין ונתחדשין כל העולמות הנפולין, ונחשב כאילו ברא שמים וארץ וכל העולמות מחדש. על כן צריכין לדבר רק דיבורים קדושים ולא דיבורים אחרים, כדי להעלות הניצוצות לתקן כל העולמות ועל ידי זה יתקרב ביאת המשיח.

מאי"ר עינינו

ברכת מזל טוב לכבוד ידידינו הנכבד, לְבו ער לְכָל דבר שבקדושה,
ועומד לימנינו בכל עת ועונה ובעצה ותשויה
ה"ה

מוה"ר מאיר גרינפעלד הי"ו
ממקורבי מורינו שליט"א

לרגל נישואי בנו למז"ט עב"ג בשעה טובה ומצלחת

ויה"ר מן קדם אבוהון דבשמיא, שמשמחה זו ישפע שפע וברכה רבה לנו
ולכל בני ישראל, ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים, בנים ובני בנים
עוסקים בתורה ובמצוות, ותענוג ונחת דקדושה כל הימים.

ויסף הוא המשב"ר

מזלא טבא וגדיא יאה לכבוד החתן החשוב, אשר עומד במסירת נפשו
ומאודו למען הפצת תורות מורינו שליט"א
ה"ה

הבה"ח יוסף מנחם כ"ץ הי"ו
בן מוה"ר נחום הי"ו

לרגל ארוסיו למז"ט בשעה טובה ומצלחת
עב"ג

מוה"ר יצחק משה גאלדבערגער הי"ו
מרבין תורה בעיה"ת מאנסי יצ"ו

ויה"ר מן קדם אבוהון דבשמיא, שמשמחה זו ישפע שפע וברכה רבה לנו
ולכל בני ישראל, ויזכו לראות דורות ישרים ומבורכים, בנים ובני בנים
עוסקים בתורה ובמצוות, ותענוג ונחת דקדושה כל הימים.

יאמיץ לבך

ממילא, דאס איז וואס דער רבי האט אונז געגעבן צו דערהערן - 'זאג, זאג, קוק נישט, קוק נישט!' אז דו האסט דאס ארויסגערעדט - דאס איז דאס, דאס איז דאס, מען ווערט בטל צו דעם דיבור!

מען ווייסט טאקע גארנישט, מען ווייסט דווקא גארנישט ממש, אבער 'תמימות' דערלאנגט! דאס איז א חכמה נפלאה פון דער תורה הקדושה אז די תמימות פון א אידן דערלאנגט 'בסוף מעשה' - כאטש איך פארשטיי דאך גארנישט און איך ווייס גארנישט - אבער מען ווערט מקושר צו דער 'מחשבה תחילה'!

ממילא קען יעדער איינער צוקומען צו השם יתברך, יעדער איינער קען אנפולן דעם אלול מיט די ימים נוראים און אלעס ממש ווי עס דארף צו זיין; איי, איך פארשטיי נישט? אבער איך האב אמונה!

אמונה דערלאנגט 'בלי גבול וכלי ערך'!

(הכנה לימים נוראים שנת תשס"ה לפ"ק)